

ДИРЕКТИВА 98/24/ЕО НА СЪВЕТА

от 7 април 1998 година

за опазване на здравето и безопасността на работниците от рискове, свързани с химични агенти на работното място (четиринадесета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаването на Европейската общност, и в частност член 118 А,

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾, изготвено след консултации с Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място ,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 189 В на Договора ⁽³⁾,

- (1) като има предвид, че член 118 А от Договора предвижда Съветът да приема с директиви минимални изисквания за насърчаване на подобрения, особено в работната среда, за да гарантира по-високо ниво на опазване на безопасността и здравето на работниците ;
- (2) като има предвид, че по силата на този член, тези директиви трябва да избягват налагането на административни, финансови и правни ограничения по начин, който би попречил на създаването и развитието на малките и средните предприятия;
- (3) като има предвид, че повишаването на безопасността, хигиената и опазването на здравето на работното място е цел, която не следва да бъде подчинена на чисто икономически съображения;
- (4) като има предвид, че спазването на минимални изисквания за опазване на здравето и безопасността на работниците от рискове, свързани с химични агенти, има за цел да гарантира не само опазване на здравето и безопасността на всеки отделен работник, но да осигури също минимално равнище на защита на всички работници на Общността, като се избягва всяко евентуално нарушаване в областта на конкуренцията;
- (5) като има предвид, че за Общността като цяло трябва да се установи еднакво равнище на защита от рисковете, свързани с химични агенти; като има предвид, че това равнище на защита трябва да се установи не посредством подробни предписани

⁽¹⁾ ОВ С 165, 16.06.1993 г., с. 4.

⁽²⁾ ОВ С 34, 2.02.1994 г., с. 42.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 20 април 1994 г. (ОВ С 128, 9.05.1994 г., с. 167), Обща позиция на Съвета от 7 октомври 1997 г. (ОВ С 375, 10.12.1997 г., с. 2) и Решение на Европейския парламент от 17 февруари 1998 г. (все още не е публикувано в *Официален вестник*).

изисквания, а чрез рамка от общи принципи, които да дават възможност на държавите-членки последователно да прилагат минималните изисквания;

- (6) като има предвид, че при трудова дейност, включваща химични агенти, има вероятност работниците да са изложени на риск;
- (7) като има предвид, че, Директива 80/1107/ЕИО на Съвета от 27 ноември 1980 г. за защита на работниците от рискове, свързани с излагане на химични, физични и биологични агенти по време на работа ⁽⁴⁾, Директива 82/605/ЕИО на Съвета от 28 юли 1982 г. за защита на работниците от рискове, свързани с излагане на въздействие на метално олово и неговите йонни съединения по време на работа (първа специална директива по смисъла на член 8 от Директива 80/1107/ЕИО) ⁽⁵⁾ и Директива 88/364/ЕИО на Съвета от 9 юни 1988 г. за защита на работниците чрез забрана на някои конкретни агенти и/или някои трудови дейности (четвърта специална директива по смисъла на член 8 от Директива 80/1107/ЕИО) ⁽⁶⁾, с оглед постигане на еднаквост и яснотата, както и по технически причини, трябва да бъдат преразгледани и включени в единна директива, която определя минимални изисквания за опазване на здравето и безопасността на работници при трудови дейности, включващи химични агенти; като има предвид, че гореспоменатите директиви могат да бъдат отменени;
- (8) като има предвид, че настоящата директива е специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждането на мерки за насърчаване на подобрения в областта на здравословните и безопасни условия на труд на работниците ⁽⁷⁾;
- (9) като има предвид, че следователно разпоредбите на споменатата директива се прилагат изцяло за излагането на работниците на химични агенти, без да нарушават по-строгите и/или специалните разпоредби, съдържащи се в настоящата директива;
- (10) като има предвид, че по-строги и/или специални разпоредби за превоза на опасни химични агенти се съдържат в задължителни международни спогодби и конвенции, които са включени в разпоредби на правото на Общността за превоза на опасни товари с автомобилен, железопътен, воден и въздушен транспорт;
- (11) като има предвид, че с Директива 67/548/ЕИО ⁽⁸⁾ и Директива 88/379/ЕИО ⁽⁹⁾ за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, относно класифицирането, опаковането и етикетирането, съответно, на опасни вещества и препарати, Съветът е установил система от критерии за класификация на опасните вещества и препарати;

⁽⁴⁾ ОВ L 327, 3.12.1980 г., с. 8. Директивата, последно изменена и допълнена с Директива 88/642/ЕИО (ОВ L 356, 24.12.1988 г., с. 74).

⁽⁵⁾ ОВ L 247, 23.08.1982 г., с. 12.

⁽⁶⁾ ОВ L 179, 9.07.1988 г., с. 44.

⁽⁷⁾ ОВ L 183, 29.06.1989 г., с. 1.

⁽⁸⁾ ОВ 196, 16.08.1967 г., с. 1. Директивата, последно изменена и допълнена от с Директива 96/56/ЕО (ОВ L 236, 18.09.1996 г., с. 35).

⁽⁹⁾ ОВ L 187, 16. 7. 1988 г., с. 14. Директива, последно изменена и допълнена с Директива на Комисията 96/65/ЕО (ОВ L 265, 18. 10. 1996 г., с. 15).

- (12) като има предвид, че определението на опасен химичен агент би трябвало да включва всяко химично вещество, което отговаря на тези критерии, както и всяко друго химично вещество, което, въпреки, че не отговаря на тези критерии, може, поради своите физико-химични, химични или токсикологични свойства, и начина, по-който то се употребява или съществува на работното място, да представлява риск за безопасността и здравето на работниците ;
- (13) като има предвид, че в Директива 90/492/ЕИО ⁽¹⁰⁾ Комисията е определила и установила система за специфична информация относно опасните вещества и препарати, под формата на информационни фишове с данни за безопасността, предназначени главно за промишлени потребители, за да им се даде възможност да вземат мерките, които са необходими, за да се осигури опазване на здравето и безопасността на работниците; като има предвид, че Директива 92/58/ЕИО на Съвета от 24 юни 1992 г. за минималните изисквания за поставянето на знаци за безопасни и/или здравословни условия на работа (девета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО) ⁽¹¹⁾ определя система за маркиране на контейнери и тръбопроводи, използвани за опасни вещества или препарати при работа;
- (14) като има предвид, че работодателят трябва да направи оценка на всеки риск за безопасността и здравето на работниците , произтичащ от наличието на опасни химични агенти на работното място, за да вземе необходимите превантивни мерки и мерки за защита, определени в настоящата директива;
- (15) като има предвид, че превантивните мерки, определени в резултат на оценката на риска и взети от работодателя, трябва да са съвместими с необходимостта от опазване на общественото здраве и околната среда;
- (16) като има предвид, че за да се допълни информацията, която е на разположение на работниците с цел гарантиране на по-високо равнище на защита, е необходимо работниците и техните представители да са информирани относно рисковете, които химичните агенти могат да представляват по отношение на тяхната безопасност и здраве, а също и относно мерките, необходими за намаляване или премахване на тези рискове, както и да имат възможност да следят за предприемането на необходимите мерки за защита;
- (17) като има предвид, че наблюдението на здравето на работниците, за които резултатите от гореспоменатата оценка разкриват риск за здравето, може да допринесе за превенцията и мерките за защита, които следва да бъдат взети от работодателя;
- (18) като има предвид, че работодателят трябва редовно да прави оценка и измервания и да следи най-новите достижения в технологиите с оглед подобряване на опазване на безопасността и здравето на работниците ;
- (19) като има предвид, че най-новите научни данни следва да се оценяват от независими учени, за да подпомогнат Комисията при установяването на гранични стойности на професионално излагане на въздействие ;

⁽¹⁰⁾ ОВ L 275, 5.10.1990 г., с. 35.

⁽¹¹⁾ ОВ L 245, 26.08.1992 г., с. 23.

- (20) като има предвид, че дори ако в някои случаи научните познания да не са такива, че да е възможно да се определи нивото на излагане на въздействие на даден химичен агент, под което престават да съществуват рискове за здравето, все пак намаляване на излагането на въздействието на тези химични агенти ще намали тези рискове;
- (21) като има предвид, че в Директива 91/322/ЕИО ⁽¹²⁾ и в Директива 96/94/ЕО ⁽¹³⁾ Комисията е определила примерни гранични стойности, , както е предвидено в Директива 80/1107/ЕИО и че споменатите директиви би трябвало да се запазят като част от настоящата рамка;
- (22) като има предвид, че Комисията следва да изготви необходимите технически изменения на настоящата директива, в сътрудничество с Комитета, създаден с Директива 89/391/ЕИО, за да подпомага Комисията при извършване на техническите изменения на специалните директиви, приети в рамките на цитираната по-горе директива; като има предвид, че Комисията, след като предварително е поискала становището на Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място в съответствие с Решение 74/325/ЕИО ⁽¹⁴⁾, би трябвало също да изготви практически насоки за прилагането на настоящата директива;
- (23) като има предвид, че отмяната на Директива 80/1107/ЕИО не трябва да води до намаляване на действащите стандарти за защита на работниците от химични, физични и биологични агенти; като има предвид, че стандартите, произтичащи от съществуващите директиви относно биологични агенти, предложението за директива за физични агенти, настоящата директива и всички изменения и допълнения на тези текстове, би трябвало да отразяват и най-малко да запазват стандартите, установени в споменатата директива;
- (24) като има предвид, че настоящата директива представлява практически принос към създаването на социалното измерение на вътрешния пазар,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член I

Цел и приложно поле

1. Настоящата директива, която е четиринадесетата специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО, определя минимални изисквания за защита на работниците от рискове за тяхното здраве и безопасност, които произтичат, или има

⁽¹²⁾ ОВ L 177, 5.07.1991 г., с. 22.

⁽¹³⁾ ОВ L 338, 28.12.1996 г., с. 86.

⁽¹⁴⁾ ОВ L 185, 9.07.1974 г., с. 15. Решение, последно изменено и допълнено с Акта за присъединяване от 1994 година.

вероятност да произтекат, от въздействието на химични агенти, които съществуват на работното място, или в резултат на всяка трудова дейност, включваща химични агенти.

2. Изискванията на настоящата директива се прилагат , когато на работното място съществуват или може да съществуват химични агенти, без да се нарушават разпоредбите за химични агенти, за които се прилагат мерки за радиационна защита по силата на директиви, приети съгласно Договора за създаването на Европейската общност за атомна енергия.

3. Разпоредбите на настоящата директива се прилагат за канцерогени при работа, без да се нарушават по-строгите и/или специалните разпоредби, съдържащи се в Директива 90/394/ЕИО на Съвета от 28 юни 1990 г. за защита на работниците от рискове, свързани с въздействието на канцерогени (шеста специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО)⁽¹⁵⁾.

4. Разпоредбите на Директива 89/391/ЕИО се прилагат изцяло за цялата област, посочена в настоящия член, без да се нарушават по-строгите и/или специалните разпоредби, съдържащи се в настоящата директива.

5. Що се отнася до превоза на опасни химични агенти, разпоредбите на настоящата директива се прилагат , без да се нарушават по-строгите и/или специалните разпоредби, съдържащи се в Директива 94/55/ЕО ⁽¹⁶⁾, в Директива 96/49/ЕО ⁽¹⁷⁾, в разпоредбите на Международния кодекс за превоз на опасни товари по море (МКПОТМ), Международния кодекс за превоз на химикали в насипно състояние (МКПХНС) и Международния кодекс за строеж и оборудване на кораби за превоз на втечен газ в насипно състояние (МКСОКВГ), така като са определени в член 2 от Директива 93/75/ЕИО ⁽¹⁸⁾, в разпоредбите на Европейското споразумение за международен превоз на опасни товари по вътрешни водни пътища и на Регламента за превоз на опасни вещества по река Рейн, така както са включени в правото на Общността и в техническите указания за безопасен превоз на опасни товари, публикувани, към датата на влизане в сила на настоящата директива, от Международната организация по гражданска авиация.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящата директива:

(а) “химичен агент” е всеки химичен елемент или съединение, самостоятелно или във вид на примес, така както съществува в естествено състояние или произведен, използван или

⁽¹⁵⁾ ОВ L 196, 26.07.1990 г., с. 1.

⁽¹⁶⁾ Директива 94/55/ЕО на Съвета от 21 ноември 1994 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно превоза на опасни товари по шосе (ОВ L 319, 12.12.1994 г., с. 7). Директивата, изменена и допълнена с Директива 96/86/ЕО на Комисията (ОВ L 335, 24.12.1996 г., с. 43).

⁽¹⁷⁾ Директива 96/49/ЕО на Съвета от 23 юли 1996 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно превоза на опасни товари с железопътен транспорт (ОВ L 235, 17.09.1996 г., с. 25). Директивата, изменена и допълнена с Директива 96/87/ЕО на Комисията (ОВ L 335, 24.12.1996 г., с. 45).

⁽¹⁸⁾ Директива 93/75/ЕИО на Съвета от 13 септември 1993 г. относно минималните изисквания за плавателните съдове, направляващи се към или напускащи пристанища на Общността и превозващи опасни или замърсяващи товари (ОВ L 247, 5.10.1993 г., с. 19). Директивата, последно изменена и допълнена с Директива 97/34/ЕО на Комисията (ОВ L 158, 17.06.1997 г., с. 40).

отделен, включително като отпадъчен продукт, от всяка трудова дейност, независимо дали е произведен съзнателно или не, и дали е пуснат на пазара или не;

(б) ”опасен химичен агент” е:

(i) всеки химичен агент, който отговаря на критериите за класификация на опасни вещества, определени в Приложение VI към Директива 67/548/ЕИО, независимо дали това вещество е класифицирано или не по силата на споменатата директива, с изключение на веществата, които отговарят само на критериите за класификация на опасните за околната среда вещества;

(ii) всеки химичен агент, който отговаря на критериите за класификация на опасни препарати по смисъла на Директива 88/379/ЕИО, независимо дали този препарат е класифициран или не по силата на споменатата директива, с изключение на препаратите, които отговарят само на критериите за класификация опасни за околната среда вещества;

(iii) всеки химичен агент, който, въпреки, че не отговаря на критериите за класификация като опасен в съответствие с точка (i) и (ii), може, поради своите физико-химични, химични или токсикологични свойства и начина, по който се използва или съществува на работното място, да представлява риск за безопасността и здравето на работниците, включително всеки химичен агент, за който е определена гранична стойност на професионално излагане на въздействие по силата на член 3.

(в) ”дейност, включваща химични агенти” е всяка работа , при която се използват химични агенти или са предназначени да се използват при всеки процес, включително производство, манипулиране, съхранение, транспорт или изхвърляне и обработка, или които са резултат от такава работа;

(г) ”гранична стойност на професионално излагане на въздействие” е, освен ако не е посочено друго, границата на претеглената като функция на времето средна стойност на концентрацията на даден химичен агент във въздуха в дихателната зона на даден работник спрямо определен референтен период;

(д) ”биологична гранична стойност” е границата на концентрацията, в съответната биологична среда, на съответния агент, негов метаболит или показател на въздействие;

(е) ”наблюдение на здравето” е оценката на , състоянието на здравето на отделен работник в зависимост от излагането му на въздействието на конкретен химичен агент на работното място;

(ж) ”опасност” е присъщото свойство на химичен агент, който може да има вредно въздействие;

(з) ”риск” е вероятността, че потенциалът за вредност ще бъде постигнат при условията на употреба и/или на излагане на въздействие.

Член 3

Гранични стойности на професионално излагане на въздействие и гранични биологични стойности

1. Комисията оценява отношението между въздействието на опасни химични агенти върху здравето и степента на професионално излагане на въздействие чрез независима научна оценка на най-новите научни данни.

2. Въз основа на описаната в параграф 1 оценка Комисията, след предварителна консултация с Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето предлага европейски цели за защита на работниците от химичните рискове под формата на ориентировъчни гранични стойности на професионално излагане на въздействие, които ще бъдат определени на равнището на Общността.

Тези гранични стойности се установяват или преразглеждат, като се отчитат наличните техники за измерване, в съответствие с процедурата, посочена в член 17 от Директива 89/391/ЕИО. Държавите-членки уведомяват редовно организациите на работниците и на работодателите за ориентировъчните гранични стойности на професионално излагане на въздействие, определени на равнището на Общността.

3. За всеки химичен агент, за който на равнището на Общността е установена ориентировъчна гранична стойност на професионално излагане на въздействие, държавите-членки определят национална гранична стойност на професионално излагане на въздействие, като отчитат граничната стойност на Общността и определят нейното естество в съответствие с националното законодателство и практика.

4. На равнището на Общността могат да се определят задължителни гранични стойности на професионално излагане на въздействие и, освен факторите, отчетени при установяването на ориентировъчни гранични стойности на професионално излагане на въздействие, те отчитат факторите на изпълнимост, като същевременно се поддържа целта за гарантиране здравето на работниците на работното място. Тези гранични стойности се установяват в съответствие с член 118 А от Договора и са дадени в Приложение I към настоящата директива.

5. За всеки химичен агент, за който е установена задължителна гранична стойност на професионално излагане на въздействие държавите-членки установяват съответстваща национална задължителна гранична стойност на професионално излагане на въздействие въз основа на гранична стойност на Общността, но без да я превишава.

6. На равнището на Общността могат да се определят задължителни биологични гранични стойности въз основа на описаната в параграф 1 оценка и в зависимост от наличните техники за измерване; тези стойности отразяват факторите на изпълнимост, като същевременно се поддържа целта за гарантиране на здравето на работниците на работното място. Тези гранични стойности се установяват в съответствие с процедурата, предвидена в член 118 А от Договора, и са дадени в Приложение II към настоящата директива, заедно със съответната друга информация за наблюдение на здравето.

7. За всеки химичен агент, за който е установена задължителна биологична гранична стойност държавите-членки установяват съответстваща национална задължителна биологична гранична стойност въз основа на граничната стойност на Общността, но без да я превишава.

8. Когато държава-членка въвежда или преразглежда национална гранична стойност на професионално излагане на въздействие или национална биологична гранична стойност за

химичен агент, тя уведомява за това Комисията и останалите държави-членки за това, като прилага и съответните научно-технически данни. Комисията приема подходящите мерки.

9. Въз основа на докладите, предавани от държавите-членки в съответствие с член 15, Комисията извършва оценка на начина, по който държавите-членки са отчетли ориентировъчните за Общността гранични стойности при установяването на съответните национални гранични стойности на професионално излагане на въздействие. а.

10. Стандартизирани методи за измерване и оценка на концентрациите във въздуха на работното място спрямо граничните стойности на професионално излагане на въздействие се изготвят в съответствие с член 12, параграф 2.

РАЗДЕЛ II

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Член 4

Определяне и оценка на риска от опасни химични агенти

1. При изпълнение на задълженията, определени в член 6, параграф 3 и в член 9, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО, работодателят определя най-напред дали на работното място съществуват опасни химични агенти. Ако това е така, той оценява всеки риск за безопасността и здравето на работниците, който произтича от съществуването на тези химични агенти, като взема предвид следното:

- техните опасни свойства,
- информацията за безопасните и здравословни условия на труд, която се предоставя от доставчика, (например, съответния информационен фиш с данни за безопасността, предоставен в съответствие с разпоредбите на Директива 67/548/ЕИО или на Директива 88/379/ЕИО),
- степента, вида и продължителността на излагането на въздействие,
- условията на работата, включваща такива агенти, включително тяхното количество,
- граничните стойности на професионално излагане на въздействие или биологичните гранични стойности, установени на територията на въпросната държава-членка,
- ефектът от превантивните мерки, които са взети или следва да бъдат взети,
- заключенията, ако има, които следва да се направят от вече извършено наблюдение на здравето.

Работодаателят получава от доставчика или от други лесно достъпни източници допълнителната информация, която е необходима за оценката на риска. Тази информация

обхваща, в зависимост от случая, конкретната оценка на риска за потребителите, установен въз основа на законодателството на Общността в областта на химичните агенти.

2. Работодателят трябва да разполага с оценка на риска в съответствие с член 9 от Директива 89/391/ЕИО, и да определи мерките, които трябва да се приемат в съответствие с член 5 и 6 от настоящата директива. Оценка на риска се придружава от документи в подходяща форма в съответствие с националното законодателство и практики, и може да включва документи, представени от работодателя, доказващи, че поради естеството и степента на рисковете, свързани с химичните агенти, е излишна допълнителна подробна оценка на риска. Оценка на риска се осъвременява, в частност, ако са настъпили съществени промени, поради които тя може да е остаряла, или ако резултатите от наблюдението на здравето покажат необходимостта от нея.

3. Оценка на риска включва някои дейности в предприятието или в учреждениято, като поддръжка, по отношение на които е предвидим риск от значително излагане на въздействие, или от които могат да произтекат неблагоприятни последици за безопасността и здравето по други причини, дори и след като са били взети всички технически мерки.

4. В случай на дейности, включващи излагане на въздействие на редица опасни химични агенти, рискът се оценява въз основа на рисковете от всички тези химични агенти взети заедно.

5. В случай на нова дейност, включваща опасни химични агенти, работата може да започне само след като е направена оценка на риска за тази дейност и са осъществени всички набелязани превантивни мерки.

6. Практически насоки за определянето и оценката на риска, както и за тяхното преразглеждане и, ако е необходимо, изменение, се изготвят в съответствие с член 12, параграф 2.

Член 5

Общи принципи за предотвратяване на рисковете, свързани с опасни химични агенти, и прилагане на директивата в зависимост от оценката на рисковете

1. В изпълнение на своето задължение да следи за здравето и безопасността на работниците при всяка дейност, включваща опасни химични агенти, работодателят взема необходимите превантивни мерки, посочени в член 6, параграф 1 и параграф 2 от Директива 89/391/ЕИО, като включва към тях мерките, предвидени в настоящата директива.

2. Рисковете за здравето и безопасността на работниците по време на работа, включваща опасни химични агенти, се отстраняват или се ограничават до минимум чрез:

- проектиране и организиране на системи за работа на работното място,
- осигуряване на оборудване, подходящо за работа с химични агенти, и процедури за поддръжка, които гарантират безопасността и здравето на работниците по време на работа,

- ограничаване до минимум на броя на работниците, които са изложени или има вероятност да бъдат изложени на въздействие,
- ограничаване до минимум на продължителността и интензитета на излагането на въздействие ,
- подходящи хигиенни мерки,
- ограничаване на количеството химични агенти, съществуващи на работното място, до минимума, изискван за съответния вид работа,
- подходящи процедури за работа, включително разпоредби, осигуряващи безопасно манипулиране, съхранение и транспортиране на работното място на опасни химични агенти и на отпадъците, съдържащи такива агенти.

Практически насоки за превантивни мерки с оглед да се контролира риска се изготвят в съответствие с член 12, параграф 2.

3. Ако резултатите от споменатата в член 4, параграф 1 оценка разкрият риск за безопасността и здравето на работниците , се прилагат специалните мерки за защита, предотвратяване и наблюдение, посочени в член 6, 7 и 10.

4. Ако резултатите от споменатата в член 4, параграф 1 оценка покажат, че поради количествата на даден опасен химичен агент, съществуващ на работното място, има само незначителен риск за безопасността и здравето на работниците , и взетите в съответствие с параграф 1 и 2 от настоящия член мерки са достатъчни за намаляване на риска, не се прилагат разпоредбите на член 6, 7 и 10.

Член 6

Специални мерки за защита и предотвратяване

1. Работодателят следи за това, рискът от даден опасен химичен агент за безопасността и здравето на работниците да бъде премахнат или ограничен до минимум.

2. За прилагането на параграф 1, работодателят може да предпочете да прибегне до заместване, т.е. да избягва да използва опасен химичен агент, като го замени с химичен агент или процес, който в условията на неговото използване не е опасен или е по-малко опасен за здравето и безопасността на работниците, в зависимост от случая.

Когато естеството на дейността не позволява рискът да бъде отстранен чрез заместване, предвид дейността и оценката на риска, посочена в член 4, работодателят ограничава до минимум риска, като прилага мерки за защита и предотвратяване, съответстващи на оценката на риска, извършена съгласно член 4. Тези мерки включват по реда на приоритета:

(а) проектиране на подходящи работни процеси и на контролни техники както и използване на подходящо оборудване и материали, с оглед да се избягва или да се ограничи до минимум отделянето на опасни химични агенти, които могат да представляват риск за безопасността и здравето на работниците на работното място;

(б) прилагане на мерки за колективна защита при източника на риска, като подходяща вентилация и подходящи организационни мерки;

(в) ако излагането на въздействие не може да бъде предотвратено с други средства, се прилагат мерки за индивидуална защита, включително лична предпазна екипировка.

Практически насоки за мерките за защита и предотвратяване с оглед да се контролира риска се изготвят в съответствие с член 12, параграф 2.

3. Мерките, посочени в параграф 2 от настоящия член, се допълват от наблюдение на здравето в съответствие с член 10, ако това е оправдано предвид естеството на риска.

4. Освен ако работодателят не демонстрира ясно с други средства на оценяване, че, в съответствие с параграф 2, е постигнато достатъчно предотвратяване и защита, той извършва редовно и когато възникне промяна в условията, която може да се отрази на излагането на въздействие на работниците на химични агенти, такива измервания на химичните агенти, които могат да представляват риск за здравето на работника на работното място, каквито са необходими, по-специално в зависимост от граничните стойности на професионално излагане на въздействие .

5. При изпълнението на задълженията, посочени в член 4, или произтичащи като следствие от него, работодателят взема предвид резултатите от процедурите, споменати в параграф 4 от настоящия член.

При всеки случай, когато е превишена граничната стойност на професионално излагане на въздействие , установена ефективно на територията на дадена държава-членка, работодателят незабавно взема мерки, като отчита естеството на тази граница, за поправяне на ситуацията чрез осъществяване на мерки за превенция и защита.

6. Въз основа на цялостната оценка на рисковете и общите принципи за тяхното предотвратяване в член 4 и 5, работодателят взема технически и/или организационни мерки, съответстващи на естеството на операциите, включително съхранение, манипулиране и отделяне на несъвместими химични агенти, като осигурява защита на работниците срещу опасности, произтичащи от физико-химичните свойства на химичните агенти. По-специално, той взема мерки, по приоритет, за:

(а) предотвратяване наличието на работното място на опасни концентрации от запалими вещества или опасни количества от химически неустойчиви вещества или, когато естеството на работата не позволява това,

(б) избягва наличието на източници на запалване, които биха могли да предизвикат пожари или експлозии, или неблагоприятни условия, които биха могли да доведат до това химически неустойчиви вещества или смеси от вещества да имат опасни физични последици, и

(в) облекчаване на вредните последици за здравето и безопасността на работниците, в случай на пожар или експлозия вследствие запалването на запалими вещества, или вредни физични последици, произтичащи от химически неустойчиви вещества или смеси от вещества.

Работното оборудване и системите за защита, осигурени от работодателя за защита на работниците, са в съответствие със съответните разпоредби на Общността относно проектирането, производството и доставката, по отношение на здравето и безопасността. Технически и/или организационни мерки, взети от работодателя, отчитат и съответстват на груповата класификация на оборудването, определена в Приложение I към Директива 94/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 март 1994 г. за сближаване на законодателството на държавите-членки относно оборудването и системите за защита, предназначени за ползване в потенциално експлозивни среди (¹⁹).

Работодателят взема мерки, за да осигури достатъчен контрол на инсталациите, оборудването и машините или предоставя пожарогасители с бързо активиране или устройства за намаляване на налягането при експлозия.

Член 7

Приложими мерки в случай на злополука, произшествие или извънредно положение

1. Без да се нарушават задълженията, посочени в член 8 от Директива 89/391/ЕИО, за да защити безопасността и здравето на работниците при злополука, произшествие или извънредно положение, свързани с наличието на опасни химични агенти на работното място, работодателят установява процедури (планове за действие), които влизат в изпълнение при възникване на подобно събитие, така че да се предприемат съответни действия. Тези разпоредби включват съответни тренировки за безопасност, които трябва да се провеждат редовно, и осигуряването на съответните средства за оказване на първа помощ.

2. Когато настъпи събитие, посочено в параграф 1, работодателят незабавно взема мерки за смекчаване на последиците от събитието и за уведомяване на засегнатите работници за това.

За възстановяване на ситуацията до нормалната:

- работодателят осъществява съответните мерки за възможно най-бързото изправяне на ситуацията,

- да работят в засегнатата зона се разрешава само на онези работници, без които не могат да се извършат ремонтно-възстановителните и други необходими работи.

3. На работниците, на които е разрешено да работят в засегнатата зона, се предоставят подходящи защитни дрехи, лична предпазна екипировка, специализирано оборудване и инсталации за безопасност, които те са длъжни да използват докато трае ситуацията; тази ситуация не е постоянна.

Не се разрешава оставане на незащитени лица в засегнатата зона.

4. Без да се нарушават разпоредбите на член 8 от Директива 89/391/ЕИО работодателят взема мерките, необходими за осигуряване на системите за предупреждение и други системи за комуникация, които са необходими, за да се сигнализира увеличен риск за

¹⁹ ОВ L 100, 19. 4. 1994 г., с. 1.

безопасността е и здравето , да се даде възможност за съответна реакция и да се вземат незабавно, ако е необходимо, мерките, които се налагат, и предприемат операциите за оказване на помощ, за евакуация и спасяване .

5. Работодателят следи информацията за спешните мерки, отнасящи се до опасни химични агенти, да е на разположение. Компетентните вътрешни и външни служби в случай на злополука и извънредно положение имат достъп до тази информация. Тя включва следното:

- предварително известяване за съответни опасности при работа, мерки за установяване на опасността, предпазни мерки и процедури, така че службите за спешно реагиране да могат да подготвят свои собствени процедури за реакция и предпазни мерки; и
- цялата налична информация, относно специфични опасности, които възникват или има вероятност да възникнат в момент на злополука или извънредно положение, включително информацията относно процедури, изготвени съгласно настоящия член.

Член 8

Информация и обучение на работниците

1. Без да накърняват член 10 и 12 от Директива 89/391/ЕИО, работодателят следи на работниците и/или техни представители да са предоставени:

- данните, получени съгласно член 4 от настоящата директива, и те да са допълнително информирани винаги когато важна промяна на работното място води до изменение в тези данни,
- информация за опасните химични агенти, които се намират на работното място, например наименованието на тези агенти, рисковете за безопасността и здравето , съответните гранични стойности на професионално излагане на и други законодателни разпоредби,
- обучение и информация относно подходящи предпазни мерки и действия, които да бъдат взети, за да предпазят себе си и други работници на работното място,
- достъп до всеки информационен фиш с данни за безопасността, предоставен от доставчика в съответствие с член 10 от Директива 88/379/ЕИО и член 27 от Директива 92/32/ЕИО ⁽²⁰⁾;

и тази информация да е:

- предоставена по начин, съответстващ на резултата от оценката на риска по силата на член 4 от настоящата директива. Този начин може да варира от устно съобщение до индивидуална инструкция и обучение, придружени от писмена информация, в зависимост от естеството и степента на риска, разкрит от изискваната от споменатия член оценка,
- актуализирана, за да отчете променящи се обстоятелства.

⁽²⁰⁾ ОВ L 154, 5.06.1992 г., с. 1.

2. Когато контейнери и тръбопроводи за опасни химични агенти се използват при работа и не са маркирани в съответствие с действащото в Общността законодателство за етиктирането на химични агенти и за обозначенията за безопасност на работното място, работодателят, без да накърняват отклонения, предвидени в гореспоменатото законодателство, следи за съдържанието на контейнерите и тръбопроводите, заедно с естеството на това съдържание и всички свързани с него опасности, да могат ясно да се определят.

3. Държавите-членки могат да вземат необходими мерки, за да се гарантират, че работодателите могат, за предпочитане от производителя или доставчика, да получат при поискване цялата информация за опасни химични агенти, необходима за прилагането на член 4, параграф 1 от настоящата директива, доколкото Директиви 67/548/ЕИО и 88/379/ЕИО не предвиждат задължение за осигуряване на информация.

РАЗДЕЛ III

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 9

Забрани

1. За да се предотврати излагането на работниците на въздействието на здравни рискове от някои химични агенти и/или някои дейности, включващи химични агенти, се забранява производството, изработката или употребата при работа на химичните агенти и дейностите, определени в Приложение III, до определената в него степен.

2. Държавите-членки могат да разрешават изключения от изискванията, посочени в параграф 1, при следните обстоятелства:

- само за целите на научни изследвания или изпитвания, включително анализ,
- за дейности, предназначени да премахнат химични агенти, които съществуват под формата на странични продукти или отпадъчни продукти,
- за производството на химичните агенти, посочени в параграф 1 за използване като междинни продукти, и за такава употреба.

Излагането на работниците на въздействието на химични агенти, посочени в параграф 1, трябва да се предотврати, по-специално като се осигури производството и най-ранната възможна употреба на такива химични агенти като междинни продукти да става в една единствена затворена система, от която гореспоменатите химични агенти могат да се отстранят само до степента, необходима за проследяване на процеса или поддържането на системата.

Държавите-членки могат да предвидят системи за индивидуални разрешителни.

3. Когато се разрешават изключения в съответствие с параграф 2, компетентният орган изисква от работодателя да предостави следната информация:

- основанието за исканото изключение,
- количеството на химичния агент, който ще се използва ежегодно,
- дейностите и/или участващите реакции или процеси,
- броят на работниците, които могат да бъдат засегнати,
- предпазните мерки, предвидени за защита на безопасността и здравето на съответните работници,
- взетите организационно-технически мерки за предотвратяване на излагането на въздействие на работниците.

4. Съветът, в съответствие с процедурата, предвидена в член 118 А от Договора, може да изменя и допълва списъка със забрани, даден в параграф 1 от настоящия член, за да добави други химични агенти или дейности.

Член 10

Наблюдение на здравето

Без да нарушава член 14 от Директива 89/391/ЕИО, държавите-членки приемат разпоредби за провеждане на съответното наблюдение на здравето на работниците, за които резултатите от оценката, посочена в член 4 от настоящата директива, разкриват наличието на риск за здравето. Тази разпоредби, включително изискванията, определени за досиетата, отнасящи се до здравето и излагането на въздействие и тяхната наличност, се въвеждат в съответствие с националното законодателство и/или практики.

Наблюдението на здравето, резултатите от което се вземат предвид при прилагането на превантивни мерки за конкретното работно място, е целесъобразно когато:

- излагането на работника на въздействието на опасен химичен агент е такова, че е възможно да се установи връзка между него и заболяване или увреждане, което може да се установи, и
- има вероятност заболяването или увреждането да възникне при конкретните условия на работа на работника, и
- техниката за проучване има малък риск за работниците.

Освен това, трябва да има валидни техники за установяване на индикации за заболяването или увреждането.

Когато задължителна биологична гранична стойност е установена, както е посочено в Приложение II, наблюдението на здравето е задължително изискване при работа със съответния опасен химичен агент, в съответствие с процедурите в това приложение.

Работниците се информират за това изискване преди да им бъде възложена задачата, носеща риск от излагане на въздействие на посочения опасен химичен агент.

2. Държавите-членки приемат разпоредби, за да се гарантира, че за всеки работник, подложен на наблюдение за здравето му в съответствие с изискванията на параграф 1, се изготвят и своевременно актуализират индивидуални досиета за здравето и излагането на въздействие.

3. Досиетата за здравето и излагането на въздействие съдържат обобщение на резултатите от извършеното наблюдение на здравето и на всички данни от контрола, представителни за излагането на въздействие на работника. Биологичният контрол и наблюдение и свързаните с него изисквания могат да формират част от наблюдението на здравето.

Досиетата за здравето и излагането на въздействие се съхраняват в подходяща форма, така че да може да се направи по-късно справка, като се има предвид евентуална поверителност.

Копия от съответните досиета се предоставят на компетентния орган при поискване. Работникът, при поискване от негова страна, има достъп до досиетата за здравето и излагането на въздействие, които се отнасят лично до него.

Когато дадено предприятие преустанови дейността си, досиетата за здравето и излагането на въздействие се предоставят на разположение на компетентния орган.

4. Когато в резултат на наблюдение на здравето:

- за даден работник се установи, че има заболяване, което може да се идентифицира, или увреждане, което се счита от лекар или от специалист по професионално здравеопазване че е възникнало в резултат на излагане на въздействие на опасен химичен агент, или

- е установено превишаване на задължителна биологична гранична стойност,

работникът се информира от лекаря или друго лице с подходяща квалификация за резултата, който се отнася лично до него, като освен това му се предоставя и информация и съвет във връзка с наблюдение на здравето, на което работещият следва да се подложи след края на излагането на въздействие, а

работодателят:

- преразглежда оценката на риска, извършена в съответствие с член 4, параграф 1,

- преразглежда мерките, предвидени за премахване или намаляване на рисковете в съответствие с член 5 и 6,

- взема предвид съвета на специалиста по професионално здравеопазване, или друго лице с подходяща квалификация, или компетентния орган, при изпълнението на всички мерки, необходими за премахване или намаляване на риска в съответствие с член 6, включително възможността на работника да се възложи алтернативна работа, където няма риск от по-нататъшно излагане на въздействие, и

- организира непрекъснато наблюдение на здравето и осигурява преразглеждане на здравния статус на всеки друг работник, който е бил изложен на на подобно въздействие. В такъв случай компетентният лекар, или специалистът по професионално здравеопазване, или компетентният орган, може да предложи да се извърши медицински преглед на изложените на въздействие лица.

Член 11

Консултации и участие на работниците

Консултациите и участието на работниците и/или на техни представители се провеждат в съответствие с член 11 от Директива 89/391/ЕИО по въпроси, обхванати от настоящата директива, включително приложенията към нея.

Член 12

Привеждане в съответствие на приложенията , изготвяне и приемане на технически насоки

1. Изменения от чисто техническо естество на приложенията , в съответствие с :

- приемането на директиви в областта на техническото съгласуване и стандартизация, относно химични агенти, и/или

- технически прогрес, промени в международните правила или спецификации и нови познания в областта на химичните агенти,

се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 17 от Директива 89/391/ЕИО.

2. Комисията изготвя практически насоки с незадължителен характер. Тези насоки се отнасят за въпросите, посочени в член 3, 4, 5 и 6, както и в Приложение II, точка 1.

Комисията най-напред провежда консултация с Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето в съответствие с Решение 74/325/ЕИО.

В рамките на прилагане на настоящата директива държавите-членки вземат под внимание доколкото е възможно, тези насоки при разработването на своите национални политики за опазване на здравето и безопасността на работниците.

Член 13

Отмяна и изменение на предходни директиви

1. Директиви 80/1107/ЕИО, 82/605/ЕИО и 88/364/ЕИО се отменят от датата, посочена в член 14, параграф 1.

2. Директива 83/477/ЕИО на Съвета от 19 септември 1983 г. за защита на работниците от рискове, свързани с излагане на въздействие на азбест при работа (втора специална

директива по смисъла на член 8 от Директива 80/1107/ЕИО)⁽²¹⁾, се изменя и допълва както следва:

(а) В член 1, параграф 1, първо изречение следният текст се заличава:

“която е втората специална директива по смисъла на член 8 от Директива 80/1107/ЕИО”;

(б) В член 9, параграф 2 се заменя със следния текст:

“2. Измененията и допълненията, необходими за да се приведат в съответствие към техническия прогрес приложенията към настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 17 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждането на мерки за насърчаване подобренията в областта на здравословните и безопасни условия на труд на работниците (*).

(*) ОВ L 183, 29.06.1989 г., с. 1.”;

(в) В член 15, параграф 1, втора алинея текстът “в съответствие с процедурата, предвидена в член 10 от Директива 80/1107/ЕИО” се заменя със следния текст:

“в съответствие с процедурата, предвидена в член 17 от Директива 89/391/ЕИО”.

3. Директива 86/188/ЕИО на Съвета от 12 май 1986 г. за защита на работниците от рискове, свързани с излагане на въздействие на шум при работа⁽²²⁾ се изменя и допълва както следва:

(а) В член 1, параграф 1, следният текст се заличава:

“която е третата специална директива по смисъла на Директива 80/1107/ЕИО”;

(б) В член 12, параграф 2, втората алинея се заменя със следния текст:

“Приложения I и II се привеждат в съответствие към техническия прогрес в съответствие с процедурата, предвидена в член 17 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждането на мерки за насърчаване подобренията в областта на здравословните и безопасни условия на труд на работниците на работното им място (*).

(*) ОВ L 183, 29.06.1989 г., с. 1.”

4. Всяко друго препращане към Директива 80/1107/ЕИО, дадено в Директива 83/477/ЕИО и Директива 86/188/ЕИО е недействително, считано от датата на отмяна на споменатата директива.

5. Директиви 91/322/ЕИО и 96/94/ЕО остават в сила.

РАЗДЕЛ IV

Заключителни разпоредби

⁽²¹⁾ ОВ L 263, 24.09.1983 г., с. 25. Директивата, изменена и допълнена с Директива 91/382/ЕИО (ОВ L 206, 29.07.1991 г., с. 16).

⁽²²⁾ ОВ L 137, 24.05.1986 г., с. 28.

Член 14

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива, най-късно до 5 май 2001 година. Те незабавно уведомяват за това Комисията.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, последните съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им обнародване. Редът и условията на това позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки предоставят на Комисията текста на разпоредбите от вътрешното право, които те вече са приели или които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 15

Държавите-членки докладват на Комисията на всеки пет години относно практическото изпълнение на настоящата директива, като посочват гледните точки на социалните партньори.

Комисията уведомява за това Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет.

Член 16

Настоящата директива влиза в сила от двадесетия ден, следващ деня на нейното публикуване в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 17

Държавите-членки са адресати на настоящата директива.

Съставено в Люксембург на 7 април 1998 година.

За Съвета

Председател

D. BLUNKETT

ПРИЛОЖЕНИЕ I

**СПИСЪК НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ГРАНИЧНИ СТОЙНОСТИ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ИЗЛАГАНЕ
НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ**

Наименование на агента	EINECS No ⁽¹⁾	CAS No ⁽²⁾	Гранична стойност на професионално излагане на въздействие 8 ч ⁽³⁾		Гранична стойност на професионално излагане на въздействие краткосрочно ⁽⁴⁾	
			mg/m ³ ⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	mg/m ³	ppm
Неорганично олово и неговите съединения			0,15			

⁽¹⁾ EINECS: Европейски списък на съществуващите търговски химически вещества

⁽²⁾ CAS: Chemical Abstracts Service

⁽³⁾ Измерена или изчислена спрямо референтен период от 8 часа, претеглена средна стойност във времето

⁽⁴⁾ Гранична стойност, над която не трябва да има излагане на въздействие и което се отнася да период от 15 минути, освен ако не е определено друго

⁽⁵⁾ mg/m³ = милиграми на кубичен метър въздух при 20°C и 101,3 кПа

⁽⁶⁾ ppm = части на милион в обем въздух (ml/m³)

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ БИОЛОГИЧНИ ГРАНИЧНИ СТОЙНОСТИ И МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ЗДРАВЕТО

1. Олово и неговите йонни съединения

1.1. Биологичния контрол и наблюдение трябва да включва измерване на нивото на оловото в кръвта (PbV) с помощта на абсорбционна спектрометрия или друг метод, който дава еквивалентни резултати. Задължителната биологична гранична стойност е:

70 µg Pb/100 ml кръв

1.2 Медицинско наблюдение се извършва ако:

- излагането на въздействие на олово във въздуха е по-висока от 0,075 mg/m³, изчислена като претеглена във времето средна стойност за 40 часа седмично, или

- при отделните работници е измерено ниво на оловото в кръвта по-високо от 40 µg Pb/100 ml кръв.

1.3 Практически насоки за биологичен контрол и наблюдение и медицинско наблюдение трябва да се разработват в съответствие с член 12, параграф 2. Те трябва да включват препоръки за биологични показатели (например ALAU, ZPP, ALAD) и стратегии за биологичен контрол и наблюдение.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЗАБРАНИ

Забранено е производството, изработването или употребата по време на работа на химичните агенти, а също и трудови дейности, включващи химични агенти, които са изброени по-нататък. Забраната не се прилага, ако химичният агент съществува в друг химичен агент, или като съставка на отпадък, при положение, че неговата индивидуална концентрация в него е по-ниска от определената граница.

(а) Химични агенти

EINECS No ⁽¹⁾	CAS No ⁽²⁾	Наименование на агента	Гранична концентрация на освобождаване
202-080-4	91-59-8	2-нафтиламин и неговите соли	0,1 w/w
202-177-1	92-67-1	4-аминодифенил и неговите соли	0,1 w/w
202-199-1	92-87-5	Бензидин и неговите соли	0,1 w/w
202-204-7	92-93-3	4-нитродифенил	0,1 w/w

(б) Трудови дейности

Няма.

⁽¹⁾ EINECS: Европейски списък на съществуващите търговски химически вещества

⁽²⁾ CAS: Chemical Abstracts Service